

«Затверджено»

Наказ №46 від 31.08.2021

Директор школи

Н. О. Скочко

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА

**Гоголівської загальноосвітньої школи
I-III ступенів імені М. В. Гоголя
Шишацької селищної ради
Полтавської області
на 2021/2022 навчальний рік**

«Схвалено»

**На засіданні педагогічної ради
Гоголівської загальноосвітньої школи
I-III ступенів імені М. В. Гоголя
(протокол №1 від 31.08.2021)**

Гоголеве
2021

ЗМІСТ

Розділ 1. Призначення школи та засіб її реалізації.....	3
Розділ 2. Опис «моделі» випускника школи	5
Розділ 3. Цілі та задачі освітнього процесу школи	7
Розділ 4. Освітня програма закладу та її обґрунтування	8
4.1. Освітня програма початкової освіти	8
4.1.1. Навчальні плани 1-2,3-4 класів (НУШ).....	9
4.2. Освітня програма базової середньої освіти	18
4.2.1. Навчальні плани 5-6 класів.....	22
4.2.2 Навчальні плани 7, 9 класів.....	23
4.2.3 Навчальний план 8 класу.....	24
4.3. Освітня програма 10-11 класів (профільна освіта).....	25
4.3.1.Навчальні плани 10-11 класів.....	28
4.4.Професійно-технічна освіта для підготовки (підвищення кваліфікації) робітників з професії «Оператор комп'ютерного набору».....	29
Розділ 5. Особливості організації освітнього процесу та застосування в ньому педагогічних технологій	34
Розділ 6. Показники (вимірники) реалізації освітньої програми	35
Розділ 7. Програмно-методичне забезпечення освітньої програми	36

Розділ 1. Призначення школи та засіб її реалізації

Освіта сьогодні є способом життя. Завдання школи полягає у формуванні компетентної людини, адже найбільш успішними на ринку праці в найближчій перспективі будуть фахівці, які вміють навчатися впродовж життя, критично мислити, ставити цілі та досягати їх, працювати в команді, спілкуватися в багатокультурному середовищі та володіти іншими сучасними вміннями.

Відповідно призначення школи полягає в наданні якісної повної загальної освіти дітям шкільного віку мікрорайону школи, забезпеченні їх всебічного розвитку, виховання і самореалізації особистості, яка здатна до життя в суспільстві та цивілізованій взаємодії з природою, має прагнення до самовдосконалення і навчання впродовж життя, готова до свідомого життєвого вибору та самореалізації, відповідальності, трудової діяльності та громадянської активності.

Пріоритетного значення в розбудові нової школи набуває завдання формувати в учнів систему загальнолюдських цінностей – морально-етичних (гідність, чесність, справедливість, турбота, повага до життя, повага до себе та інших людей) та соціально-політичних (свобода, демократія, культурне різноманіття, повага до рідної мови і культури, патріотизм, шанобливе ставлення до довкілля, повага до закону, солідарність, відповідальність). У центрі освіти сьогодні перебуває виховання в учнів відповідальності за себе, за добробут нашої країни.

Досягнення цієї мети забезпечується шляхом формування ключових компетентностей, необхідних кожній сучасній людині для успішної життєдіяльності.

Спільними для всіх компетентностей є такі вміння:

- читання з розумінням;
- вміння висловлювати власну думку усно і письмово;
- критичне та системне мислення;
- здатність логічно обґрунтовувати позицію;
- творчість, ініціативність;

- вміння конструктивно керувати емоціями;
- вміння оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми;
- здатність співпрацювати з іншими людьми.

У відповідності до чинного законодавства заклад загальної середньої освіти здійснює освітній процес відповідно до рівнів освітніх програм трьох ступенів освіти:

I ступінь - початкова освіта тривалістю чотири роки;

II ступінь - базова середня освіта тривалістю п'ять років;

III ступінь – профільна середня освіта тривалістю два (три) роки.

Основним засобом реалізації призначення закладу загальної середньої освіти є засвоєння учнями обов'язкового мінімуму змісту загальноосвітніх програм. У той же час заклад має у своєму розпорядженні додаткові засоби реалізації свого призначення, а саме

- уведення в навчальний план предметів і курсів, що сприяють загальнокультурному розвитку особистості та формують гуманістичний світогляд;

- надання учням можливості спробувати себе в різних видах діяльності (інтелектуальної, трудової, художньо-естетичної тощо);

- поглиблене вивчення окремих предметів;

- надання учням можливості вибору профілю навчання, темпу засвоєння навчального матеріалу;

- оригінальна організація навчальної діяльності, інтеграція навчальної та позанавчальної діяльності;

- надання додаткових освітніх програм і додаткових освітніх послуг;

- надання учням можливості здобувати позашкільну освіту.

Освітня програма, що реалізується в закладі, спрямована на:

- формування в учнів сучасної наукової картини світу;

- виховання працьовитості, любові до природи;

- розвиток в учнів національної самосвідомості;

- формування людини та громадянина, яка прагне вдосконалювання та перетворення суспільства;

- інтеграцію особистості в систему світової та національної культури;
- рішення задач, формування загальної культури особистості, адаптації особистості до життя в суспільстві;
- виховання громадянськості, поваги до прав і свобод людини, поваги до культурних традицій та особливостей інших народів в умовах багатонаціональної держави;
- створення основи для усвідомленого відповідального вибору та наступного освоєння професійних освітніх програм;
- формування потреби учнів до самоосвіти, саморозвитку, самовдосконалення тощо.

Отже, місія навчального закладу: реалізація освітніх запитів суспільства й вимог держави в галузі освіти, забезпечення якості освіти у створеному на засадах сталого розвитку середовищі рівних можливостей та індивідуальних освітніх перспектив здобувачів освіти.

Розділ 2. Опис «моделі» випускника школи

Модель випускника Нової Української Школи – це необхідна основа для сміливих і успішних кроків у своє майбутнє. Всі інші здобутки у сфері компетентності може принести людині лише наполеглива цілеспрямована праця, бажання вчитися і ділитися досвідом з іншими.

Випускник школи має міцні знання і вміло користується ними. Знання та вміння отримані учнем тісно взаємопов'язані з його ціннісними орієнтирами. Набуті життєві компетентності випускник вміло використовує для успішної самореалізації у житті, навчанні та праці. Він вміє критично мислити, логічно обґрунтовувати позицію, виявляти ініціативу, творити, вирішувати проблеми, оцінювати ризики та приймати рішення.

Наш випускник – це передусім людина творча, з великим потенціалом саморозвитку та самореалізації, широким спектром особистості:

- випускник школи добре проінформована особистість;
- прагне до самоосвіти та вдосконалення;

- готовий брати активну участь у суспільно-культурному житті громади, держави;
- є свідомим громадянином, готовим відповідати за свої вчинки;
- свідомо ставиться до свого здоров'я та довкілля;
- мислить креативно, використовуючи увесь свій творчий потенціал.

Випускник компетентний у ставленні до життя — реалізує себе через самопізнання, саморозуміння та інтелектуальну культуру.

Випускник початкових класів має знання, уміння та навички, передбачені стандартом початкової освіти. Він упевнений у собі, старанний, працелюбний, самостійний, дисциплінований, вмотивований на досягнення успіху, вміє слухати і чути, критично мислити і має почуття самоконтролю, навички навчальної діяльності, культуру поведінки і мови, основи особистої гігієни і здорового способу життя.

Випускник базової основної школи володіє певними якостями і вміннями на рівні вимог державних освітніх стандартів успішно засвоює загальноосвітні програми з усіх предметів шкільного навчального плану; має систему розумових навичок (порівняння, узагальнення, аналіз, синтез, класифікацію, визначення головного); володіє основами комп'ютерної грамотності; знає свої громадянські права і вміє їх реалізувати; оцінює свою діяльність з погляду моральності та етичних цінностей; дотримується правил культури поведінки і спілкування; веде здоровий спосіб життя; готовий до форм і методів навчання, використовуваних у старших класах.

Випускник старших класів має міцні знання на рівні вимог державних освітніх стандартів, що забезпечує вступ до закладу вищої професійної освіти та подальше успішне навчання; володіє іноземною мовою на базовому рівні; має високий рівень комп'ютерної грамотності (програмування, навички технічного обслуговування); володіє культурою інтелектуальної діяльності; знає і поважає культуру України та інших народів; поважає свою й чужу гідність, права, свободи інших людей; дотримується правил культури поведінки і спілкування; має почуття соціальної відповідальності; веде здоровий спосіб життя; володіє способами отримання інформації; прагне духовного і соціального добробуту.

Наш випускник - свідомий громадянин і патріот своєї країни, готовий до сміливих і успішних кроків у майбутнє.

Розділ 3. Цілі та задачі освітнього процесу школи

Враховуючи призначення і місце школи в освітньому просторі сільської громади заклад працює над досягненням таких цілей та задач:

1. Забезпечити засвоєння учнями обов'язкового мінімуму змісту початкової, основної, середньої (повної) загальної освіти на рівні вимог державного освітнього стандарту.

2. Гарантувати наступність освітніх програм усіх рівнів.

3. Створити основу для адаптації учнів до життя в суспільстві, для усвідомленого вибору та наступного засвоєння професійних освітніх програм.

4. Формувати позитивну мотивацію учнів до навчальної діяльності.

5. Створити системи дистанційного навчання дітей із обмеженими можливостями та дітей, які перебувають на довготривалому лікуванні.

6. Створити рівні умови для здобуття якісної конкурентноздатної середньої освіти учнями школи; забезпечення моральної, інтелектуальної та психологічної готовності всіх громадян до здобуття освіти.

7. Здійснити профільне навчання в школі III ступеня.

8. Забезпечити соціально-педагогічні відносини, що зберігають фізичне, психічне та соціальне здоров'я учнів.

9. Створити якісно нові умови для практичного виконання Нової української школи, залучити до її формування учнів, учителів, батьків, громадськість.

10. Забезпечити умови для індивідуального розвитку учнів школи, стимулювання їх творчої активності, найбільш повну її реалізацію в позаурочний час.

Освітній процес у школі спрямований на формування в учнів ключових компетентностей необхідних для успішної життєдіяльності:

- вільне володіння державною мовою;
- здатність спілкуватися рідною та іноземними мовами;
- математична компетентність;

- компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій;
- інноваційність;
- екологічна компетентність;
- інформаційно-комунікаційна компетентність;
- навчання впродовж життя;
- громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, з усвідомленням рівних прав і можливостей;
- культурна компетентність;
- підприємливість та фінансова грамотність;
- готовність до вибору професії відповідно до своїх здібностей та можливостей,
- потреб ринку праці.

Розділ 4. Освітня програма закладу та її обґрунтування

4.1. Освітня програма початкової освіти

Освітня програма початкової освіти окреслює підходи до організації єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом початкової освіти. Початкова освіта здобувається з шести років (відповідно до Закону України «Про освіту»).

Організація освітньої діяльності у 2021/2022 навчальному році здійснюється відповідно до Законів України «Про освіту», «Про загальну середню освіту», Указу Президента України від 13.10.2015 № 580/2015 «Про стратегію національно-патріотичного виховання дітей та молоді на 2016-2020 роки», Концепції Нової української школи (схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14 грудня 2016 р. № 988-р «Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року»; Державного стандарту початкової освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України № 87 від 21.02.2018 (у 1-2 класах), Державного стандарту загальної початкової

освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України № 462 від 20.04.2011 (у 3-4-х класах).

Програма визначає загальний обсяг навчального навантаження на тиждень, забезпечує взаємозв'язки окремих предметів, курсів за вибором, їх інтеграцію та логічну послідовність вивчення які будуть подані в рамках навчальних планів:

– для 1-2-х класів у відповідності до Державного стандарту початкової освіти (постанова КМУ від 21.02.2018 № 87) та за Типовою освітньою програмою для 1-2 класів закладів загальної середньої освіти, розробленою під керівництвом О. Я. Савченко, затвердженою наказом МОН України від 21.03.2018 року № 268;

Основою формування ключових компетентностей є досвід здобувачів освіти, їх потреби, які мотивують до навчання, знання та вміння, які формуються в різному освітньому середовищі (школі, родині), різноманітних соціальних ситуаціях і зумовлюють формування ставлення до них. Спільними для всіх ключових компетентностей є такі вміння, як читання з розумінням, уміння висловлювати власну думку усно і письмово, критичне та системне мислення, творчість, ініціативність, здатність логічно обґрунтовувати позицію, вміння конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми, співпрацювати з іншими особами. Компетентності здобувачів освіти визначено за такими освітніми галузями, які забезпечують формування всіх ключових компетентностей.

4.1.1. Навчальні плани 1-2, 3-4 класів (НУШ)

Організація освітньої діяльності у закладі загальної середньої освіти у 2021/2022 навчальному році здійснюватиметься відповідно до законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року (схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14.12.2016 № 988-р - <https://cutt.ly/OyA9z5p>), Державного стандарту початкової освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21.02.2018 № 87 (у редакції постанови Кабінету Міністрів України

від 24.07.2019 № 688) (у 1-4 класах), листом Міністерства освіти і науки України від 23.07.2021 №1/10-3101 «Щодо особливостей організації навчання», листом МОН України від 09.08.2021 № 1/9-404 «Про переліки навчальної літератури та навчальних програм, рекомендованих Міністерством освіти і науки України для використання в освітньому процесі закладів освіти у 2021/2022 навчальному році».

Основним документом, що забезпечує досягнення учнями визначених результатів навчання є освітня програма закладу загальної середньої освіти.

З урахуванням переходу закладу освіти на здійснення діяльності за новим Державним стандартом у 2021/2022 н. р. освітня програма закладу освіти розроблена на основі:

для 1-2 класів - Державного стандарту початкової освіти (2018), типових освітніх програм (наказ МОН від 08.10.2019 № 1272);

для 3-4 класів - Державного стандарту початкової освіти (2018), типових освітніх програм (наказ МОН від 08.10.2019 № 1273).

У навчальному плані освітньої програми закладу освіти конкретизується розподіл годин інваріантного (у випадку викладання інтегрованого курсу двома педагогічними працівниками) та варіативного складників.

Навчальний план для 1-2 класів закладу загальної середньої освіти розроблено відповідно до Закону України «Про освіту», у відповідності до Державного стандарту початкової освіти (постанова КМУ від 21.02.2018 № 87) та Типової освітньої програми для закладів загальної середньої освіти (1-2 класи), розробленої під керівництвом О. Я. Савченко та затвердженою наказом МОН України від 21.03.2018 № 268 (додаток 1). У програмі визначено вимоги до конкретних очікуваних результатів навчання; коротко вказано відповідний зміст кожного навчального предмета чи інтегрованого курсу.

Програму побудовано із врахуванням таких принципів:

- дитиноцентрованості і природовідповідності;
- узгодження цілей, змісту і очікуваних результатів навчання;
- науковості, доступності і практичної спрямованості змісту;
- наступності і перспективності навчання;

- взаємозв'язаного формування ключових і предметних компетентностей;
- логічної послідовності і достатності засвоєння учнями предметних компетентностей;
- можливостей реалізації змісту освіти через предмети або інтегровані курси;
- творчого використання вчителем програми залежно від умов навчання;
- адаптації до індивідуальних особливостей, інтелектуальних і фізичних можливостей, потреб та інтересів дітей.

Зміст програми має потенціал для формування у здобувачів всіх ключових компетентностей. Спільними для всіх ключових компетентностей є такі вміння: читання з розумінням, вміння висловлювати власну думку усно і письмово, критичне та системне мислення, творчість, ініціативність, здатність логічно обґрунтовувати позицію, вміння конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми, співпрацювати з іншими особами.

Освітню програму укладено за такими освітніми галузями:

мовно-літературна - включає українську мову та літературу, іноземну мову (англійська);

математична - спрямована на формування математичної та інших ключових компетентностей;

природнича - має на меті формування компетентностей в галузі природничих наук, основи наукового світогляду, становлення відповідальної природоохоронної поведінки у навколишньому світі;

технологічна - формування компетентностей в галузі техніки і технологій, здатності до зміни навколишнього світу засобами сучасних технологій;

інформативна - формування інформаційно-комунікаційної компетентності, здатності до розв'язання проблем з використанням цифрових пристроїв для розвитку, самовираження, здобуття навичок безпечної діяльності в інформаційному суспільстві;

соціальна і здоров'язбережувальна - формування соціальної компетентності, активної громадянської позиції, підприємливості, розвиток

самостійності, застосування моделі здорової та безпечної поведінки, збереження власного здоров'я та здоров'я інших;

громадянська та історична - формування громадянської та інших компетентностей, готовності до змін шляхом осмислення зв'язків між минулим і сучасним життям, активної громадянської позиції, набуття досвіду життя в соціумі з урахуванням демократичних принципів;

мистецька - формування цінностей у процесі пізнання мистецтва та художньо-творчого самовираження, поваги до національної та світової мистецької спадщини;

фізкультурна - формування мотивації до занять фізичною культурою і спортом для забезпечення гармонійного фізичного розвитку, вдосконалення життєво необхідних рухових умінь та навичок.

Контроль і оцінювання навчальних досягнень здобувачів здійснюються на суб'єкт-суб'єктних засадах, що передбачає систематичне відстеження їхнього індивідуального розвитку у процесі навчання. За цих умов контрольно-оцінювальна діяльність набуває для здобувачів формувального характеру. Контроль спрямований на пошук ефективних шляхів поступу кожного здобувача у навчанні, а визначення особистих результатів здобувачів не передбачає порівняння із досягненнями інших і не підлягає статистичному обліку з боку адміністративних органів.

Упродовж навчання в початковій школі здобувачі освіти опановують способи самоконтролю, саморефлексії і самооцінювання, що сприяє вихованню відповідальності, розвитку інтересу, своєчасному виявленню прогалин у знаннях, уміннях, навичках та їх корекції.

Навчальні досягнення здобувачів освіти у 1-2 класах підлягають вербальному, формувальному оцінюванню.

Навчальний план для 3-4 класів розроблений на виконання постанови Кабінету Міністрів України від 20 квітня 2011 року № 462 «Про затвердження Державного стандарту початкової загальної освіти», відповідно до Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти I ступеня, затвердженою

наказом Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 № 407 з української мовою навчання (додаток 2).

Навчальні досягнення здобувачів освіти у 3-4 класах підлягають формувальному та підсумковому (тематичному і завершальному) оцінюванню.

Фактичне виконання навчальної програми фіксується у Класному журналі відповідно до Методичних рекомендацій щодо заповнення Класного журналу учнів початкових класів, затверджених наказом МОН від 07.12.2018 № 1362 (із змінами, внесеними згідно з наказом МОН від 09.01.2020 № 21) та наказом МОН № 813 від 13 липня 2021 року «Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання учнів 1-4-х класів закладів загальної середньої освіти».

Міністерство освіти і науки затвердило нові методичні рекомендації щодо оцінювання учнів початкових класів. Такий наказ № 813 від 13 липня 2021 року «Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання учнів 1-4-х класів закладів загальної середньої освіти») опублікований на сайті МОН.

Нормативно-правове забезпечення:

- Державний стандарт початкової освіти, затверджений Постановою Кабінету Міністрів України від 21.02.2018 року № 87;
- Державний стандарт початкової загальної освіти, затверджений Постановою кабінету Міністрів України від 20 квітня 2011 р. № 462;
- Типова освітня програма закладів загальної середньої освіти I ступеня, затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 року № 407;
- Типова освітня програма розроблена під керівництвом Савченко. 1-2 клас, затверджена наказом Міністерством освіти і науки України від 08.10.2019 року № 1272;
- Типова освітня програма розроблена під керівництвом Савченко. 3-4 клас, затверджена наказом Міністерством освіти і науки України від 08.10.2019 року № 1273;

Типова освітня програма
розроблена під керівництвом Савченко. 1-2 клас,
затверджена наказом Міністерством освіти і науки України
від 08.10.2019 року № 1272;

Типовий навчальний план для 1-2 класів початкової школи

Назва освітньої галузі	Кількість годин на тиждень		
	1 кл.	2 кл.	Разом
<i>Інваріантний складник</i>			
Мовно-літературна, у тому числі:	9	10	19
Українська мова та література	7	7	
Іноземна мова	2	3	
Математична	4	4	8
Я досліджую світ (природнича, громадянська й історична, соціальна, здоров'язбережувальна галузі)	3	3	6
Технологічна	1	2	3
Інформатична			
Мистецька	2	2	4
Фізкультурна*	3	3	6
Усього	22	24	46
<i>Варіативний складник</i>			
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, проведення індивідуальних консультацій та групових занять	1	1	2
Загальнорічна кількість навчальних годин	23	25	48
Гранично допустиме тижневе/ річне навчальне навантаження учня	20/700	22/770	42/1470

Типова освітня програма
розроблена під керівництвом Савченко. 1-2 клас,
затверджена наказом Міністерством освіти і науки України
від 08.10.2019 року № 1273;

Типовий навчальний план для 3-4 класів початкової школи

Назва освітньої галузі	Класи	Кількість годин на тиждень		
		3 кл.	4 кл.	Разом
<i>Інваріантний складник</i>				
Мовно-літературна, у тому числі:		10	10	20
Українська мова та література		7	7	
Іноземна мова		3	3	
Математична		5	5	10
Я досліджую світ (природнича, громадянська й історична, соціальна, здоров'язбережувальна галузі)		3	3	6
Технологічна		1	1	
Інформатична		1	1	4
Мистецька		2	2	4
Фізкультурна*		3	3	6
Усього		25	25	50
<i>Варіативний складник</i>				
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, проведення індивідуальних консультацій та групових занять		1	1	2
Загальнорічна кількість навчальних годин		26	26	52
Гранично допустиме тижневе/ річне навчальне навантаження учня		23/805	23/805	46/1610

Додаток 1
 Навчальний план початкової школи (1-2 класи)
 з навчанням українською мовою відповідно до
 Типової освітньої програми закладів
 загальної середньої освіти I ступеня,
 затвердженою наказом Міністерства освіти і науки
 України від 20.04.2018 № 407
 (Типова освітня програма розроблена під керівництвом Савченко. 1-2 клас,
 затверджена наказом Міністерством освіти і науки України від 08.10.2019 року №
 1272)
 на 2021-2022 н. р.

Освітні галузі	Кількість годин на тиждень	
	1 клас	2 клас
<i>Інваріантний складник</i>		
Мовно-літературна	7+1	7+1
Англійська мова	2	3
Математична	4	4
Я досліджую світ (природнича, громадянська, історична, соціальна, здоров'язбережувальна галузі)	3	3
Технологічна	1	1
Інформатична	-	1
Мистецька	2	2
Фізкультурна (фізична культура, хореографія)	3	3
Усього	22+1	24+1
<i>Варіативний складник</i>		
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, проведення індивідуальних консультацій та групових занять	1	1
Загальнорічна кількість навчальних годин	23	25
Гранично допустиме тижневе навантаження учня	20	22
Сумарна кількість навчальних годин	23	25

Додаток 2
 Навчальний план
 початкової школи (3-4 класи)
 з навчанням українською мовою відповідно до
 Типової освітньої програми закладів
 загальної середньої освіти I ступеня,
 затвердженою наказом Міністерства освіти і науки
 України від 20.04.2018 № 407
 (Типова освітня програма розроблена під керівництвом Савченко. 3-4 клас,
 затверджена наказом Міністерством освіти і науки України від 08.10.2019 року №
 1273)
 на 2021-2022 н. р.

Освітні галузі	Кількість годин на тиждень	
	3 клас	4 клас
<i>Інваріантний складник</i>		
Мовно-літературна	7+1	7+1
Англійська мова	3	3
Математична	5	5
Я досліджую світ (природнича, громадянська, історична, соціальна, здоров'язберезувальна галузі)	3	3
Технологічна	1	1
Інформатична	1	1
Мистецька	2	2
Фізкультурна (фізична культура, хореографія)	3	3
Усього	25+1	25+1
<i>Варіативний складник</i>		
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, проведення індивідуальних консультацій та групових занять	1	1
Загальнорічна кількість навчальних годин	26	26
Гранично допустиме тижневе навантаження учня	23	23
Сумарна кількість навчальних годин	26	26

4.2. Освітня програма базової середньої освіти

Освітня програма базової середньої освіти окреслює організацію закладом єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом базової та повної загальної середньої освіти і складена відповідно до Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня (наказ Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 № 405) з навчанням українською мовою у 5-6 класах (додаток 3), з навчанням українською мовою і вивченням двох іноземних мов у 6-9-х класах (додаток 4).

Навчальний план дає цілісне уявлення про зміст і структуру другого рівня освіти, встановлює погодинне співвідношення між окремими предметами за роками навчання, визначає гранично допустиме тижневе навантаження учнів. Навчальний план основної школи передбачає реалізацію освітніх галузей Базового навчального плану Державного стандарту через окремі предмети. Він охоплює інваріантну складову, сформовану на державному рівні та варіативну складову.

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 5-9-х класів закладів загальної середньої освіти складає 5845 годин/навчальний рік:

для 5-х класів – 1050 годин/навчальний рік,

для 6-х класів – 1155 годин/навчальний рік,

для 7-х класів – 1172,5 годин/навчальний рік,

для 8-х класів – 1207,5 годин/навчальний рік,

для 9-х класів – 1260 годин/навчальний рік.

Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслює навчальний план закладу, який дає цілісне уявлення про зміст і структуру другого рівня освіти, встановлює погодинне співвідношення між окремими предметами за роками навчання, визначає гранично допустиме тижневе навантаження учнів. Вони охоплюють інваріантну складову, сформовану на державному рівні. Варіативна складова визначена з урахуванням особливості організації освітнього процесу та індивідуальних освітніх потреб учнів.

Варіативна складова використана на:

- збільшення кількості годин на вивчення предметів інваріантної складової, які використовуються на вивчення тем передбачених навчальною програмою академічного рівня (українська мова, математика, біологія);

- запровадження курсів за вибором, що розширюють обрану навчальним закладом світоглядне спрямування (хореографія, українознавство);

Формування варіативної складової відбувається на підставі побажань учнів, за навчальними програмами затвердженими Міністерством освіти і науки України. Під час розподілу варіативної складової навчального плану враховано гранично допустиме навантаження на одного учня, уроки фізичної культури при визначенні цього показника не враховувались. .

Очікувані результати навчання здобувачів освіти. Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей учнів.

Такі ключові компетентності, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності можуть формуватися відразу засобами усіх предметів. Виокремлення в навчальних програмах таких наскрізних ліній ключових компетентностей як «Екологічна безпека й сталий розвиток», «Громадянська відповідальність», «Здоров'я і безпека», «Підприємливість і фінансова грамотність» спрямоване на формування в учнів здатності застосовувати знання й уміння у реальних життєвих ситуаціях. Наскрізні лінії є засобом інтеграції ключових і загальнопредметних компетентностей, окремих предметів та предметних циклів; їх необхідно враховувати при формуванні шкільного середовища.

Навчання за наскрізними лініями реалізується насамперед через: організацію навчального середовища — зміст та цілі наскрізних тем враховуються при формуванні духовного, соціального і фізичного середовища навчання; окремі предмети — виходячи із наскрізних тем при вивченні предмета проводяться відповідні трактовки, приклади і методи навчання, реалізуються надпредметні, міжкласові та загальношкільні проекти.

Роль окремих предметів при навчанні за наскрізними темами різна і залежить від цілей і змісту окремого предмета та від того, наскільки тісно той чи інший предметний цикл пов'язаний із конкретною наскрізною темою; предмети за вибором; роботу в проектах; позакласну навчальну роботу і роботу гуртків.

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість. Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньопредметних зв'язків, а саме: змістово-інформаційних, операційнодіяльнісних і організаційно-методичних. Їх використання посилює пізнавальний інтерес учнів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду. Учні набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації.

Базова середня освіта здобувається, як правило, після здобуття початкової освіти. Діти, які здобули початкову освіту на 1 вересня поточного навчального року повинні розпочинати здобуття базової середньої освіти цього ж навчального року.

Типову освітню програму укладено за такими освітніми галузями:

Мови і літератури

Суспільствознавство

Мистецтво

Математика

Природознавство

Технології

Здоров'я і фізична культура

Навчальні плани основної школи передбачають реалізацію освітніх галузей Базового навчального плану Державного стандарту через окремі предмети. Освітня галузь мови і літератури у навчальних планах реалізується через окремі предмети "Українська мова", "Українська література", "Іноземна

мова (англійська)", «Зарубіжна література». В межах галузі «Суспільствознавство» у 5-му класі вивчається курс «Історія України (Вступ до історії)», у 6-му класі – інтегрований курс «Всесвітня історія. Історія України».

Освітня галузь «Мистецтво» реалізується через окремі курси: «Музичне мистецтво» та «Образотворче мистецтво» в 5-7 класах та «Мистецтво» у 8-9 класах.

Нормативно-правове забезпечення:

– Типова освітня програма закладів загальної середньої освіти II ступеня, затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 року № 405;

Освітні галузі	Предмети	Кількість годин на тиждень у класах	
		5	6
Мови і літератури	Українська мова	3,5	3,5
	Українська література	2	2
	Перша іноземна мова (анг.)	3	3
	Друга іноземна мова (нім.)	-	-
	Зарубіжна література	2	2
Суспільство-знавство	Історія України	1	1
	Всесвітня історія	-	1
	Основи правознавства	-	-
Мистецтво	Музичне мистецтво	1	1
	Образотворче мистецтво	1	1
	Мистецтво	-	-
Математика	Математика	4	4
	Алгебра	-	-
	Геометрія	-	-
Природо-знавство	Природознавство	2	-
	Біологія	-	2
	Географія	-	2
	Фізика	-	-
	Хімія	-	-
Технології	Трудове навчання	2	2
	Інформатика	1	1
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	1	1
	Фізична культура	3	3
Разом		23,5+3	26,5+3
Додатковий час на предмети, факультативи, індивідуальні заняття та консультації		3,5	3,5

Варіативна складова для основної школи

№ п/п	Навчальні предмети	5 клас 8 учнів	6 клас 10 учнів
<i>Курси за вибором</i>			
1	Хореографія	1	1
2	Українознавство	1	1
<i>Предмет за вибором</i>			
1	Українська мова	1,5	1,5
Гранично допустиме навантаження		28	31
Всього		27+3	30+3

Додаток 4
 Навчальний план для 7,9 класів
 з навчанням українською мовою
 і вивченням двох іноземних мов
 (за Типовою освітньою програмою
 загальної середньої освіти II ступеня)
 МОН № 405 від 20.04.2018 року
 на 2021 – 2021 н. р.

Освітні галузі	Предмети	Кількість годин на тиждень у класах	
		7	9
Мови і літератури	Українська мова	2,5	2
	Українська література	2	2
	Перша іноземна мова (анг.)	2	2
	Друга іноземна мова (нім.)	2	2
	Зарубіжна література	2	2
Суспільство-знавство	Історія України	1	1,5
	Всесвітня історія	1	1
	Основи правознавства	-	1
Мистецтво	Музичне мистецтво	1	-
	Образотворче мистецтво	1	-
	Мистецтво	-	1
Математика	Математика	-	-
	Алгебра	2	2
	Геометрія	2	2
Природо-знавство	Природознавство	-	-
	Біологія	2	2
	Географія	2	1,5
	Фізика	2	3
	Хімія	1,5	2
Технології	Трудове навчання	1	1
	Інформатика	1	2
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	1	1
	Фізична культура	3	3
Разом		29+3	31+3
Додатковий час на предмети, факультативи, індивідуальні заняття та консультації		3	2

Варіативна складова для основної школи

№ п/п	Навчальні предмети	7 клас 9 учнів	9 клас 7 учнів
<i>Курси за вибором</i>			
1	Хореографія	1	1
2	Українознавство	0,5	
3	Біологія		1
<i>Предмет за вибором</i>			
1	Українська мова	1,5	
Гранично допустиме навантаження		32	33
Всього		32+3	33+3

Додаток 5

Навчальний план для 8 класу
з навчанням українською мовою
і вивченням двох іноземних мов
(за Типовою освітньою програмою
загальної середньої освіти II ступеня)
МОН № 405 від 20.04.2018 року
на 2021 – 2022 н. р.

Освітні галузі	Предмети	Основна школа	Індивідуальна форма навчання (3 учні)
Мови і літератури	Українська мова	2	1
	Українська література	2	1
	Перша іноземна мова (анг.)	2	0,5
	Друга іноземна мова (нім.)	2	0,5
	Зарубіжна література	2	0,5
Суспільство-знавство	Історія України	1,5	0,5
	Всесвітня історія	1	0,25
Мистецтво	Мистецтво	1	0,25
	Образотворче мистецтво	-	
Математика	Алгебра	2	0,5
	Геометрія	2	0,5
Природознавство	Біологія	2	0,25
	Географія	2	0,25
	Фізика	2	0,5
	Хімія	2	0,25
Технології	Трудове навчання	1	0,25
	Інформатика	2	0,25
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	1	0,25
	Фізична культура	3	0,5
Разом		32,5	8

4.3. Освітня програма 10-11 класів (профільна середня освіта)

Освітня програма профільної середньої освіти окреслює рекомендовані підходи до планування й організації єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом базової та повної загальної середньої освіти.

Загальний обсяг навчального навантаження здобувачів профільної середньої освіти для 10-11-х класів складає 2660 годин/навчальний рік:

для 10-х класів – 1330 годин/навчальний рік,

для 11-х класів – 1330 годин/навчальний рік.

Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальному плані.

Профільна середня освіта здобувається, як правило, після здобуття базової середньої освіти. Діти, які здобули базову середню освіту та успішно склали державну підсумкову атестацію на 1 вересня поточного навчального року повинні розпочинати здобуття профільної середньої освіти цього ж навчального року.

Перелік освітніх галузей. Типову освітню програму укладено за такими освітніми галузями:

Мови і літератури

Суспільствознавство

Мистецтво

Математика

Природознавство

Технології

Здоров'я і фізична культура

Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у відповідних навчальних програмах.

За модульним принципом реалізується зміст базового предмета «Фізика і астрономія». У такому разі розподіл годин між модулем фізики і модулем астрономії здійснюється відповідно до навчальних програм.

Реалізація змісту освіти, визначеного Державним стандартом, також забезпечується вибірково-обов'язковими предметами («Інформатика», «Технології»).

Зміст профілю навчання реалізується системою окремих предметів і курсів:

- базові та вибірково-обов'язкові предмети, що вивчаються на рівні стандарту;

- профільні предмети ;

- курси за вибором.

Рішення про розподіл годин для формування відповідного профілю навчання прийнято з урахуванням освітніх потреб учнів, регіональних особливостей, кадрового забезпечення, матеріально-технічної бази тощо.

Кількість годин для вивчення профільного предмета складається з кількості годин, відведених навчальним планом закладу освіти на вивчення відповідних базових предметів, і кількості годин, передбачених на профільні предмети; Залишок навчальних годин, передбачених на вивчення профільних предметів, використано для збільшення кількості годин на вивчення базових предметів з урахуванням потреб учнів.

Очікувані результати навчання здобувачів освіти окреслені у Державному стандарті, Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей учнів.

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість. Доцільно, де це можливо, не лише показувати виникнення факту із практичної ситуації, а й по можливості створювати умови для самостійного виведення нового знання, перевірки його на практиці і встановлення причинно-наслідкових зв'язків шляхом створення проблемних ситуацій, організації спостережень, дослідів та інших видів діяльності. Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньопредметних зв'язків, а саме:

змістово-інформаційних,
операційно-діяльнісних
організаційно-методичних.

Їх використання посилює пізнавальний інтерес учнів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду.

Учні набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації.

Нормативно-правове забезпечення:

– Типова освітня програма закладів загальної середньої освіти III ступеня, затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 року № 408;

Навчальний план для 10-11 класів з українською мовою навчання (за Типовою освітньою програмою закладів загальної середньої освіти III ступеня, затвердженою наказом МОН України від 20.04.2018 року № 408) (додаток 6).

Технологічний напрям. Інформаційно-технологічний профіль

Предмети	Кількість годин на тиждень у класі	
	10 клас	11 клас
Українська мова	2+1	2+2
Українська література	2	2+1
Зарубіжна література	1	1+1
Іноземна мова	2	2
Історія України	1,5	1,5
Всесвітня історія	1	1
Громадянська освіта	2	0
Математика (алгебра і початки аналізу та геометрія)	3+1	3+1
Біологія і екологія	2	2
Географія	1,5	1
Фізика і астрономія	3	4
Хімія	1,5	2
Фізична культура	3	3
Захист України	1,5	1,5
Вибірково-обов'язкові предмети:		
Інформатика	1	2
Технології	2	1
Додаткові години на профільні предмети та окремі базові предмети:		
Інформатика	5	4
Зарубіжна література	1	0
Гранично допустиме тижневе навантаження на учня	33	33
Всього фінансується (без урахування поділу класу на групи)	38	38

4.4.Професійно-технічна освіта для підготовки (підвищення кваліфікації) робітників з професії «Оператор комп'ютерного набору»

У 10-11 класах здійснюється професійно-технічна освіта згідно Державного стандарту професійно-технічної освіти для підготовки (підвищення кваліфікації) робітників з професії «Оператор комп'ютерного набору» II, I категорій розроблено відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 17 серпня 2002 р. №1135 та ст.32 Закону України «Про професійно-технічну освіту» (103/98 -вр) і є обов'язковим для виконання усіма професійно-технічними навчальними закладами, підприємствами, установами та організаціями, що здійснюють або забезпечують підготовку (підвищення кваліфікації) кваліфікованих робітників незалежно від їх підпорядкування та форми власності.

Освітньо-кваліфікаційна характеристика випускника професійно-технічного навчального закладу (підприємства, установи та організації, що здійснюють підготовку кваліфікованих робітників)

1. Професія – 4112 Оператор комп'ютерного набору

2. Кваліфікаційні вимоги

Повинен знати: правила експлуатації комп'ютерної техніки і систем зв'язку; технологію опрацювання даних, робочі інструкції, програмне забезпечення, що використовується; послідовність виконання операцій у комп'ютерних системах (мережах); стандарти уніфікованої системи організаційно-розпорядчої документації; діловодство; правила орфографії та пунктуації; технічні вимоги до магнітних дисків, паперу, витратних матеріалів для принтера; основи організації праці; основи законодавства про працю; правила захисту інформації.

Повинен уміти: виконувати операції з базами даних на комп'ютерному устаткуванні (введення, опрацювання, накопичення, систематизація та виведення інформації) відповідно до затверджених процедур та інструкцій з використанням периферійного обладнання, систем передавання (приймання) даних; готувати до роботи устаткування: магнітні диски, стрічки, картки, папір; працювати в текстовому редакторі з введенням тексту та його редагуванням; оперувати з файлами, записувати текст на дискету або переносити на папір за

допомогою друкувальних пристроїв; виконувати інші операції технологічного процесу опрацювання інформації (приймати і контролювати вхідні дані, готувати, виводити та передавати вихідні тощо); керувати режимами роботи периферійного обладнання згідно із робочими завданнями (підготовка текстів і графічних документів, розрахунків таблиць, переліків, списків тощо); своєчасно застосовувати коригувальні дії в разі появи недоліків у роботі устаткування; доповідати відповідальному працівникові про виявлені відхилення від установлених норм функціонування комп'ютерного устаткування; здійснювати передавання (приймання) інформації по мережах відповідно до вимог програмного забезпечення; постійно вдосконалювати уміння та навички роботи з клавіатурою. У разі необхідності виконувати обов'язки секретаря керівника (організації, підприємства, установи), вести діловодство.

3. Загальнопрофесійні вимоги

- раціонально і ефективно організовувати працю на робочому місці;
- дотримуватись норм технологічного процесу;
- не допускати браку в роботі;
- знати і виконувати вимоги нормативних актів про охорону праці і навколишнього середовища, дотримуватися норм, методів і прийомів безпечного ведення робіт;
- використовувати в разі необхідності засоби попередження і усунення природних і непередбачених негативних явищ (пожежі, аварії, повені тощо);
- знати інформаційні технології.

4. Вимоги до кваліфікаційного рівня осіб, які навчатимуться в системі професійно-технічної освіти

Повна загальна середня освіта. Без вимог до стажу роботи..

5. Сфера професійного використання випускника:

- обслуговування комп'ютерних і інтелектуальних пристроїв, систем і мереж обробки інформації та прийняття рішень;
- комп'ютерна обробка текстової, графічної та образної інформації;
- обслуговування комп'ютеризованих, інтегрованих і робототехнічних систем.

6. Специфічні вимоги:

- 7.1. Вік: після закінчення терміну навчання – не менше 18 років.
- 7.2. Стать: жіноча, чоловіча.
- 7.3. Медичні обмеження.

ТИПОВИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН підготовки кваліфікованих робітників

Професія – 4112 Оператор комп'ютерного набору

Загальний фонд навчального часу – 540 годин

№ з/п	Предмети	Кількість годин	
		Всього	З них на лабораторно-практичні роботи
1	Професійно-теоретична підготовка	228	150
1.1.	Основи роботи на ПК	32	18
1.2.	Машинопис	14	10
1.3.	Основи діловодства	16	8
1.4.	Основи роботи в Internet	18	12
1.5.	Охорона праці	22	
1.6.	Технології комп'ютерної обробки інформації	126	102
2.	Професійно-практична підготовка	306	
2.1.	Виробниче навчання	150	
2.2.	Виробнича практика	156	
2.3.	Виробнича практика Самостійне опрацювання	72	
3.	Консультації	12	
4.	Державна кваліфікаційна атестація (або поетапна атестація при продовженні навчання)	6	
5.	Загальний обсяг навчального часу (без п.4)	540	150

Календарно-тематичне планування складено відповідно до ДСПТО 4112. К72040-2006, та адаптовано до шкільних умов.

Професія – Оператор комп'ютерного набору

Код – 4112

Типова освітня програма
закладів загальної середньої освіти III ступеня,
затверджена наказом Міністерства освіти і науки України
від 20.04.2018 року № 408;
(Таблиця 2 до Типової освітньої програми)

№ з/п	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень	
		10	11
1	Українська мова	4	4
2	Українська література	4	4
3	Іноземна мова	2	2
4	Зарубіжна література	2	1
5	Історія України	1,5	1,5
6	Всесвітня історія	1	1
7	Громадянська освіта: Правознавство Економіка Людина і світ	2	
8	Художня культура		
9	Математика	3	3
10	Астрономія		
11	Біологія і екологія	2	2
12	Географія	1,5	1
13	Фізика і астрономія	3	4
14	Хімія	1,5	2
15	екологія		
16	технології		
17	інформатика		

№ з/п	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень	
		18	Фізична культура
19	Захист України	1,5	1,5
Разом		31,5	32
Вибірково-обов'язкові предмети			
	Інформатика	2	2
	Технології	1	1
Гранично допустиме навантаження		33	33
Всього фінансується		35	-

Розділ 5. Особливості організації освітнього процесу та застосовування в ньому педагогічних технологій

Соціальні перетворення в українському суспільстві докорінно змінили пріоритети в галузі освіти. Школа потребує нових нетрадиційних ідей, теорій, що відповідали б оптимальному розвитку дитини, сучасним потребам людства. Створення ситуації успіху, сприятливих умов для повноцінної діяльності кожної дитини – основна мета, що покладена в основу технологій навчання. Незважаючи на розмаїття нововведень, основною формою організації навчальної діяльності залишається урок.

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку: формування компетентностей; розвитку компетентностей; перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей; корекції основних компетентностей; комбінований урок.

Також передбачені екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, лекції конференції, форуми, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні уроки (уроки-«суди», урок-дискусійна група, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемний урок, відео-уроки, пресконференції, ділові ігри тощо. Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, забезпечуючи досягнення очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах з предмету. Перевірка та оцінювання досягнення компетентностей здійснюватися у формі заліку, співбесіди, контрольного навчально-практичного заняття. Для підготовки до заліків та іспитів проводяться оглядові консультації, які допомагають учням зорієнтуватися у змісті окремих предметів.

У закладі широко впроваджуються інформаційно-комунікативні технології. Застосування ІКТ в освітньому процесі базується на загальному розумінні зміни ролі інформації та принципах інформаційної взаємодії в різних напрямках освітньої діяльності. Це дозволяє формувати позитивну мотивацію учнів до навчальної діяльності, критичне і логічне мислення, вміння приймати рішення, співпрацювати в команді, бути конкурентоздатними та впевненими особистостями.

Вчителями закладу створена модель уроків на основі синтезу оригінальних прийомів, елементів інноваційних педагогічних методик і інформаційно-комунікативних технологій та традиційних форм організації освітнього процесу. Розширено предметне навчальне середовище, створенні умови для оптимального розвитку навичок роботи з інформацією, формування вмінь і навичок дослідницької і пошукової роботи.

Серед використовуваних засобів: мультимедійні презентації, мультимедійні карти, проекти, онлайн-тести, програмовані засоби навчання та інше.

Вчителі не тільки самі активно використовують інтернет-ресурси, сучасні інформаційні технології, але й забезпечують їх активне використання учнями. Тому створенні вчителями персональні предметні сайти є однією з важливих форм роботи сучасного вчителя і є поштовхом для подальшого освоєння нових сучасних веб-ресурсів відповідно до вимог ІКкомпетентності, що важливо у процесі модернізації навчання в сучасній школі.

Розділ 6. Показники (вимірники) реалізації освітньої програми

Рівень реалізації освітньої програми вивчається шляхом моніторингу якості проведення навчальних занять, моніторингу досягнення учнями результатів навчання (компетентностей); проведення контрольних випробувань учнів; участі учнів школи у предметних олімпіадах різного рівня, Всеукраїнських інтелектуальних конкурсах та турнірах; шляхом складання та захисту наукових проектів та участі в роботі МАН; аналізу результатів участі учнів у ДПА і ЗНО та PISA (Programme for International Student Assessment, Програма міжнародного оцінювання учнів).

Розділ 7. Програмно-методичне забезпечення освітньої програми

Організація освітньої діяльності у закладі загальної середньої освіти у 2021/2022 навчальному році здійснюється відповідно до законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року (схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14.12.2016 № 988-р - <https://cutt.ly/OyA9z5p>), Державного стандарту початкової освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21.02.2018 № 87 (у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 24.07.2019 № 688) (у 1-4 класах), листом Міністерства освіти і науки України від 23.07.2021 №1/10-3101 «Щодо особливостей організації навчання», листом МОН України від 09.08.2021 № 1/9-404 «Про переліки навчальної літератури та навчальних програм, рекомендованих Міністерством освіти і науки України для використання в освітньому процесі закладів освіти у 2021/2022 навчальному році».

Основою для розроблення освітньої програми є стандарт освіти відповідного рівня.

З урахуванням поетапного переходу закладів освіти на здійснення діяльності за новим Державним стандартом у 2021/2022 навчальному році освітня програма закладу освіти розроблена на основі: для 1-2 класів - Державного стандарту початкової освіти (2018), типових освітніх програм (наказ МОН від 08.10.2019 № 1272); для 3-4 класів - Державного стандарту початкової освіти (2018), типових освітніх програм (наказ МОН від 08.10.2019 № 1273).

Програми курсу за вибором мають відповідний гриф і входять до переліку навчальних програм, підручників та навчально-методичних посібників, рекомендованих МОН України для використання у початкових класах закладів загальної середньої освіти (Лист МОН України від 09.08.2021 № 1/9-404 «Про переліки навчальної літератури та навчальних програм, рекомендованих Міністерством освіти і науки України для використання в освітньому процесі закладів освіти у 2021/2022 навчальному році»).

Для організації дистанційного навчання використовуємо методичні рекомендації, подані у листах МОН від 23.03.2020 № 1/9-173; від 16.04.2020 № 1/9-213; методичні рекомендації «Організація дистанційного навчання в школі» (авт. А. Лотоцька, А. Пасічник), розроблені за підтримки МОН (<https://cutt.ly/MynTayc>). Організація дистанційного навчання здійснюється за :

Положенням про дистанційну форму здобуття повної загальної середньої освіти ; листом МОН від 02.11.2020 № 1/9- 609 Щодо організації дистанційного навчання.

Фактичне виконання навчальної програми фіксується у Класному журналі відповідно до Методичних рекомендацій щодо заповнення Класного журналу учнів початкових класів, затверджених наказом МОН від 07.12.2018 № 1362 (із змінами, внесеними згідно з наказом МОН від 09.01.2020 № 21) та наказом МОН № 813 від 13 липня 2021 року «Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання учнів 1-4-х класів закладів загальної середньої освіти».

Міністерство освіти і науки затвердило нові методичні рекомендації щодо оцінювання учнів початкових класів. Такий наказ № 813 від 13 липня 2021 року «Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання учнів 1-4-х класів закладів загальної середньої освіти») опублікований на сайті МОН.

У наказі МОН № 813 від 13 липня 2021 року «Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання учнів 1-4-х класів закладів загальної середньої освіти») також є орієнтовна рамка оцінювання за рівнями. Окрім того, запропоновані нові форми свідомств досягнень для 1–2 і 3–4 класів.

Рекомендації також містять Орієнтовну рамку оцінювання результатів навчання учнів 1-4 класів. Вона дозволяє забезпечити об'єктивність і точність результату оцінювання і покликана допомогти формувати оцінювальні судження та визначати рівень результату навчання.

Нормативно-правова база для закладів загальної середньої освіти

[Наказ МОН України від 05.05.2021 № 498 “Деякі питання проведення у 2022 році зовнішнього незалежного оцінювання результатів навчання, здобутих на основі повної загальної середньої освіти”.](#)

[Наказ МОЗ України №2205 від 25.09.2020 “Про затвердження Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти” за покликанням <https://moz.gov.ua/article/ministry-mandates/nakaz-moz-ukraini-vid-25092020-2205-pro-zatverdzhennja-sanitarnogo-reglamentu-dlja-zakladiv-zagalnoi-serednoi-osviti>.](#)

[Наказ МОН України від 8 вересня 2020 року №1115 і зареєстровано в Міністерстві юстиції 28 вересня 2020 року за №941/35224 “Деякі питання організації дистанційного навчання” <https://cutt.ly/9iveDyc>](#)

[Положення про сертифікацію педагогічних працівників \(зі змінами від 24.12.2019 р.\)](#)

[Інструкція з діловодства у закладах загальної середньої освіти за покликанням <https://mon.gov.ua/ua/npa/nakaz-mon-vid-25-cherivnya-2018-r-pro-zatverdzhennya-instrukciyi-z-dilovodstva-u-zakladah-zagalnoyi-serednoyi-osviti-zareyestrovano-v-ministerstvi-yusticiyi-ukrayini-11-veresnya-2018-r-102832480>.](#)

Лист Міністерства освіти і науки України від 16.07.2021 № 1/9-362 “Деякі питання організації виховного процесу у 2021/2022 н. р. щодо формування в дітей та учнівської молоді ціннісних життєвих навичок”

Лист Міністерства освіти і науки України від 09.08.2021 № 1/9-404

«Про перелік навчальної літератури та навчальних програм, рекомендованих Міністерством освіти і науки України для використання в освітньому процесі закладів освіти у 2021-2022 навчальному році»

у 5-11 класах закладів загальної середньої освіти з навчанням українською мовою навчання <https://goo.gl/93BNko>.

Наказ Міністерства освіти і науки України від 13 липня 2021 р. № 813 “Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання учнів 1-4 класів закладів загальної середньої освіти” (орієнтири для 5 класу НУШ) <https://bit.ly/3kmmkoу>.

Наказ МОН України від 05.05.2021 № 498 “Деякі питання проведення у 2022 році зовнішнього незалежного оцінювання результатів навчання, здобутих на основі повної загальної середньої освіти”;

Наказ МОЗ України №2205 від 25.09.2020 “Про затвердження Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти” за покликанням <https://moz.gov.ua/article/ministry-mandates/nakaz-moz-ukraini-vid-25092020--2205-pro-zatverdzhennja-sanitarnogo-reglamentu-dlja-zakladiv-zagalnoi-serednoi-osviti>.

Наказ МОН України від 8 вересня 2020 року №1115 і зареєстровано в Міністерстві юстиції 28 вересня 2020 року за №941/35224 “Деякі питання організації дистанційного навчання” <https://cutt.ly/9iveDyc>.

Положення про сертифікацію педагогічних працівників (зі змінами від 24.12.2019 р.)

Інструкція з діловодства у закладах загальної середньої освіти за покликанням <https://mon.gov.ua/ua/npa/nakaz-mon-vid-25-cher-vnya-2018-r-pro-zatverdzhennya-instrukciyi-z-dilovodstva-u-zakladah-zagalnoyi-serednoyi-osviti-zareyestrovano-v-ministerstvi-yusticiyi-ukrayini-11-veresnya-2018-r-102832480>.

Лист Міністерства освіти і науки України від 16.07.2021 № 1/9-362 “Деякі питання організації виховного процесу у 2021/2022 н. р. щодо формування в дітей та учнівської молоді ціннісних життєвих навичок”.

Наказ Міністерства освіти і науки України від 13 липня 2021 р. № 813 “Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання учнів 1-4 класів закладів загальної середньої освіти” (орієнтири для 5 класу НУШ) <https://bit.ly/3kmmkoy>.

Для виконання освітніх програм школи на 2021/2022 навчальний рік передбачено використання, затверджених Міністерством освіти і науки України, навчальних програм з усіх предметів інваріативної частини; курсів за вибором варіативної складової, що забезпечує інтеграцію загальноосвітніх (основних і додаткових) програм, у єдину освітню програму, що дозволяє одержати запланований результат освіти – «модель» випускника.

Для організації освітнього процесу з української мови чинними будуть такі навчальні програми:

5 – 9 класи. Українська мова. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів з українською мовою навчання. К.: Видавничий дім «Освіта», 2013 (зі змінами, затвердженими наказом МОН України від 07.06.2017 №804);

10 клас – навчальні програми (рівень стандарту та профільний рівень), затверджені наказом МОН України від 23.10.2017 № 1407;

11 клас – навчальні програми, затверджені наказом МОН України від 23.10.2017 № 1407.

Навчальні програми розміщені на офіційному сайті МОН України за покликанням:

<https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi>.

Для організації освітнього процесу з української літератури чинними будуть такі навчальні програми:

5-9 класи. Українська література. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. – К.: Освіта, 2013 зі змінами, затвердженими наказом МОН України від 07.06.2017 № 804;

10 клас – навчальні програми (рівень стандарту та профільний рівень), що затверджені наказом МОН України від 23.10.2017 № 1407;

11 клас - навчальні програми (рівень стандарту та профільний рівень), що затверджені наказом МОН України від 23.10.2017 № 1407.

Навчальні програми розміщені на офіційному сайті МОН України за покликанням:

<https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi>

та на сайті ІМЗО за покликанням:

<https://imzo.gov.ua/osvita/zagalno-serednya-osvita-2/navchalni-prohramy-5-9-klasy-naskrizni-zmistovi-liniji/ukrainska-literatura-naskrizni-zmistovi-liniji/>

Вивчення іноземних мов у 2020-2021 навчальному році буде здійснюватися за декількома Державними стандартами та типовими освітніми програмами, а саме:

- Для учнів 1-4 класів за новим Державним стандартом початкової освіти, затвердженим Постановою КМУ від 21 лютого 2018 року №87, та Типовою освітньою програмою, розробленою під керівництвом О. Я. Савченко.

- Для учнів 5-9 класів за Державним стандартом базової та повної загальної середньої освіти, затвердженим Постановою КМУ від 23 листопада 2011 року № 1392, та Типовою освітньою програмою закладів загальної середньої освіти II ступеня (базова середня освіта), розробленою на виконання Закону України «Про освіту» і затвердженою наказом МОН від 20.04.2018 № 408;

- Для учнів 10-11 класів за Державним стандартом базової та повної загальної середньої освіти, затвердженим Постановою КМУ від 23 листопада 2011 року № 1392, та Типовою освітньою програмою закладів загальної середньої освіти III ступеня (профільна середня освіта), розробленою на виконання Закону України «Про освіту» і затвердженою наказом МОН від 20.04.2018 № 407.

Відповідно до нового Закону України «Про освіту» Типова освітня програма визначає: загальний обсяг навчального навантаження, орієнтовну тривалість і можливі взаємозв'язки окремих предметів, факультативів, курсів за вибором тощо, зокрема їх інтеграції, а також логічної послідовності їх вивчення, які натеper подані в рамках навчальних планів.

Навчальний план для закладів середньої освіти розроблено відповідно до Державного стандарту з метою його впровадження у частині повної загальної середньої освіти з 1 вересня 2018 року. Він містить загальний обсяг навчального навантаження та тижневі години на вивчення базових предметів, вибірково-обов'язкових предметів, профільних предметів і спеціальних курсів, а також передбачає години на факультативи, індивідуальні заняття тощо.

Як і в минулі роки інваріантна складова навчального плану основної школи (1-11 класи) забезпечує реалізацію змісту іншомовної освіти на рівні Державного стандарту.

Предмети та курси за вибором визначаються закладами освіти у межах гранично допустимого навчального навантаження з урахуванням інтересів та

потреб учнів, а також рівня навчально-методичного та кадрового забезпечення закладу.

Залишається чинним наказ Міністерства від 07.08.15 № 855 «Про внесення змін до навчальних планів загальноосвітніх навчальних закладів», згідно з яким збільшено години на вивчення іноземної мови за рахунок варіативної складової. Рішення про збільшення годин на вивчення іноземної мови за рахунок варіативної складової на всіх ступенях освіти приймається залежно від наявності умов для такого вивчення закладом освіти самостійно.

Організація освітнього процесу із зарубіжної літератури

У 2021/2022 навчальному році вивчення зарубіжної літератури в 5–9 класах здійснюватиметься за навчальною програмою зі змінами, затвердженими наказом МОН від 07.06.2017 № 804; у 10-11 класах – за навчальними програмами (рівень стандарту та профільний рівень), що затверджені наказом МОН від 23.10.2017 № 1407, розробленими на основі Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 № 1392, з урахуванням положень концепції «Нова українська школа». Навчальні програми розміщені на офіційному сайті МОН України за покликанням: <https://mon.gov.ua/.../zagalna.../navchalni-programi>.

Історія

У 2021–2022 навчальному році чинними є такі навчальні програми з історії:

– Навчальна програма для закладів загальної середньої освіти «Історія України. 5–9 класи» / наказ Міністерства освіти і науки України від 21.02.2019 р. № 236;

– Навчальна програма для закладів загальної середньої освіти «Історія України. 10–11 класи» / наказ Міністерства освіти і науки України від 21.02.2019 р. № 236;

– Навчальна програма для закладів загальної середньої освіти «Всесвітня історія. Історія України. (Інтегрований курс). 6 клас» / наказ Міністерства освіти і науки України від 21.02.2019 р. № 236;

– Навчальна програма для закладів загальної середньої освіти «Всесвітня історія. 7–9 класи» / наказ Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 р. № 804;

– Навчальна програма для закладів загальної середньої освіти «Всесвітня історія. 10–11 класи» (рівень стандарту, профільний рівень) / наказ Міністерства освіти і науки України від 23.11.2017 р. № 1407;

– Навчальна програма для закладів загальної середньої освіти «Історія: Україна і світ. 10–11 класи» / наказ Міністерства освіти і науки України від 21.02.2019 р. № 236.

Усі навчальні програми для 5–9 класів розміщено на сайті Міністерства освіти і науки України.

Правознавство

У 2021–2022 навчальному році чинними є такі навчальні програми:

– «Основи правознавства. 9 клас» (наказ Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 № 804). Програму розміщено на офіційному вебсайті Міністерства освіти і науки України за покликанням: <https://goo.gl/GDh9gC>.

– «Правознавство (профільний рівень). 10-11 класи» (наказ Міністерства освіти і науки України від 14.07.2016 № 826 і наказ Міністерства освіти і науки України від 23.10.2017 № 1407). Програму розміщено на офіційному вебсайті Міністерства освіти і науки України за покликанням: <https://goo.gl/fwh2BR>.

У 2021/2022 навчальному році чинною є навчальна програма «Громадянська освіта (інтегрований курс). 10 клас» для закладів загальної середньої освіти (наказ Міністерства освіти і науки від 23.10.2017 № 1407). Програму розміщено на офіційному вебсайті Міністерства освіти і науки України за покликанням: <https://goo.gl/fwh2BR>.

Навчання математики у закладах загальної середньої освіти буде реалізовуватись за програмами:

5 – 9 класи - «Математика. Навчальна програма для учнів 5–9 класів загальноосвітніх навчальних закладів»;

8 -9 клас (з поглибленим вивченням математики) - «Навчальна програма для поглибленого вивчення математики у 8–9 класах загальноосвітніх навчальних закладів»;

10-11 класи – Навчальні програми для 10-11 класів загальноосвітніх навчальних закладів. Математика рівень стандарту та профільний рівень.

Вимоги до навчальних досягнень учнів з математики в 2021/2022 н. р. здійснюється відповідно до додатка 2 наказу Міністерства освіти і науки України від 21.08.2013 № 1222 [«Про затвердження орієнтовних вимог оцінювання навчальних досягнень учнів із базових дисциплін у системі загальної середньої освіти»](#).

Оцінювання навчальних досягнень учнів 5-11 класів у 2021/2022 н.р. здійснюється відповідно до критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів (вихованців) у системі загальної середньої освіти ([наказ Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 13 квітня 2011 № 329](#)) та орієнтовних вимог до оцінювання навчальних досягнень учнів з математики, затверджених наказом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України «Орієнтовні вимоги до оцінювання навчальних досягнень учнів у системі загальної середньої освіти з предметів інваріантної складової навчального плану» (додаток 11 наказу) від 30 серпня 2011 р. № 996.

Обов'язковому оцінюванню підлягають навчальні досягнення учнів з предметів інваріантної та варіативної складових (курси за вибором, спеціальні курси) робочого навчального плану закладу. Не підлягають обов'язковому оцінюванню навчальні досягнення учнів з факультативних, групових та індивідуальних занять, які фіксуються в окремому (спеціальному) журналі.

Навчання фізики (в основній школі) та фізики і астрономії (у старшій школі) у закладах загальної середньої освіти в 2021-2022 навчальному році здійснюватиметься за такими навчальними програмами:

7-9 класи – Програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Фізика. 7-9 класи» (програма затверджена наказом Міністерства освіти і науки України

від 07.06.2017 № 804, розміщена на офіційному сайті МОН України (<https://goo.gl/GDh9gC>);

10-11 класи - відповідно до Типової освітньої програми загальної середньої освіти III ступеня, затвердженої наказом МОН 20.04.2018 № 408 (в редакції наказу МОН від 28.11.2019 № 1493) вивчається базовий предмет «Фізика і астрономія».

Програми рекомендовані Міністерством освіти і науки України з **біології** для використання у закладах загальної середньої освіти розміщені на офіційному сайті МОН України за покликаннями:

– для 6-9 класів з біології та для 8-9 класів з поглибленим вивченням біології закладів загальної середньої освіти <https://cutt.ly/WdNjcoW>;

– з біології і екології для 10-11 класів <http://surl.li/euwg>.

Програма з природознавства для учнів 5 класу, рекомендована Міністерством освіти і науки України для використання у закладах загальної середньої освіти (<https://goo.gl/GDh9gC>).

Навчання хімії у закладах загальної середньої освіти у 2021/2022 навчальному році у 7–11-х класах здійснюватиметься відповідно до Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти («Про затвердження Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти», затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 № 1392).

Навчання географії буде здійснюватися за такими навчальними програмами:

Клас	Програма	Гриф
6-9 кл.	Географія. 6-9 класи. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів	Наказ МОН України від 07.06.2017 № 804
8-9 кл. (поглиблене вивчення)	Географія (поглиблене вивчення). Навчальна програма для учнів 8-9 класів загальноосвітніх навчальних закладів.	Лист МОН України від 25.08.2020 № 1/11-5718
10-11 кл. (рівень стандарту)	Географія. 10-11 класи (Рівень стандарту)	Наказ МОН України від 23.10.2017 № 1407
10-11 кл. (профільний)	Географія. 10-11 класи (Профільний рівень)	Наказ МОН України від 23.10.2017 № 1407

рівень)		
---------	--	--

Усі ці програми розміщені на сайті Міністерства освіти і науки України (www.mon.gov.ua).

У 2021/2022 навчальному році вивчення інформатики у 5-11 класах закладів загальної середньої освіти здійснюватиметься за навчальними програмами, що розміщені на офіційному вебсайті Міністерства освіти і науки України:

Класи (рівні)	Посилання
Основна школа (5-9 класи)	
5-9	https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/programy-5-9-klas/onovlennya-12-2017/8-informatika.docx
Поглиблене вивчення інформатики	
8-9	https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/programy-5-9-klas/informatika.pdf
Старша школа (10-11 клас)	
Рівень стандарту	https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/programy-10-11-klas/2018-2019/informatika-standart-10-11.docx
Профільний рівень	https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/programy-10-11-klas/2018-2019/01/10-11-profilniy-riven.docx

У 5-11 класах закладів загальної середньої освіти освітній процес здійснюється відповідно до таких типових освітніх програм:

- «Типова освітня програма закладів загальної середньої освіти II ступеня», затверджена наказом МОН від 20.04.2018 № 405;

- «Типова освітня програма закладів загальної середньої освіти III ступеня», затверджена наказом МОН від 20.04.2018 № 408 (у редакції наказу МОН від 28.11.2019 №1493 зі змінами, внесеними наказом МОН від 31.03.2020 № 464).

Чинність програм курсів за вибором, факультативів - у переліку навчальної літератури та навчальних програм, рекомендованих у листі Міністерства освіти і науки України від 09.08.2021 № 1/9-404 [«Про переліки навчальної літератури та навчальних програм, рекомендованих Міністерством](#)

освіти і науки України для використання в освітньому процесі закладів освіти у 2021/2022 навчальному році» (предмет «Інформатика»).

Вивчення трудового навчання (5-9 кл), технології (10-11 кл) та креслення у закладах загальної середньої освіти в 2021/2022 навчальному році здійснюватиметься за такими навчальними програмами:

Трудове навчання (технології)

5-9 класи – Програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Трудове навчання: 5-9 класи», затверджена наказом МОН від 07.06.2017 № 804;

10-11 класи – Навчальна програма «Технології» (рівень стандарту), затверджена наказом МОН від 23.10.2017 № 1407;

– Навчальна програма «Технології» (профільний рівень), затверджена наказом МОН від 23.09.2010 № 904;

Креслення

7-8 класи – Навчальна програма «Креслення. 7-8 класи», лист ІМЗО від 25.09.2018 № 22.1/12-Г-904.

8-11 класи – Навчальна програма «Креслення» для закладів загальної середньої освіти (лист ІМЗО від 08.11. 2019 р. № 22.1/12-Г-10550); або за програмою курсу за вибором «Професійні проби» для учнів 8-11 класів «Технічне креслення на базі комп'ютерних програм» (лист ІМЗО від 09.06.2020 № 22.1/12-Г-346).

11 клас – Навчальна програма «Креслення. 11 клас» для закладів загальної середньої освіти (лист ІМЗО від 25.09.2018 № 22.1/12-Г-906).

Зі змістом навчальних програм можна ознайомитись на сайті Міністерства освіти і науки України за покликанням: <https://cutt.ly/5d2RHbQ>.

Особливості організації проведення уроків з фізичної культури в 1-2 класах (наказ МОН від 21.03.2018 № 268), 3-4 класах (наказ МОН від 08.10.2019 № 1273) за типовою освітньою програмою, розробленою під керівництвом Савченко О.Я.

Типовими освітніми програмами для закладів загальної середньої освіти у 2021/2022 навчальному році на вивчення предмета «**Фізична культура**» в інваріантній складовій передбачено:

1-11 класи – 3 год.

Організація проведення уроків фізичної культури та місця проведення занять повинні відповідати санітарному регламенту для закладів загальної середньої освіти, затвердженим наказом МОЗ України від 25.09.2020.

Навчальний предмет «**Захист України**» вивчається у закладах освіти України відповідно до Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 р. № 1392, та є базовим навчальним предметом згідно Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 № 408 (зі змінами).

Педагогічні працівники, які займаються організацією освітнього процесу в умовах інклюзії дітей з ООП різних вікових груп, у своїй діяльності керуються низкою **нормативно-правових документів**:

1. Закон України «Про освіту» від 05.09.2017 № 2145-VIII (Редакція станом на 10.07.2021).

2. Закон України «Про дошкільну освіту» від 11.07.2001 № 2628-III, зі змінами внесеними згідно Закону України № 978-IX від 05.11.2020.

3. Закон України «Про повну загальну середню освіту» від 16.01.2020 № 463-IX, зі змінами внесеними згідно Закону України № 1385-IX від 13.04.2021.

4. Закон України «Про професійну (професійно-технічну) освіту» від 10.02.1998 № 103/98-ВР, зі змінами внесеними згідно Закону України № 990-IX від 05.11.2020.

5. Закон України «Про внесення змін до деяких законів України щодо доступу осіб з особливими освітніми потребами до освітніх послуг» від 6 вересня 2018 р. № 2541-VIII.

6. Наказ МОН України від 25.04.2013 № 466 (Про затвердження Положення про дистанційне навчання), зі змінами внесеними згідно Наказу МОН України № 1115 від 08.09.2020.

7. Наказ МОН України від 08.06.2018р. № 609 (Про затвердження примірного положення про команду психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами в закладі загальної середньої та дошкільної освіти).

8. Наказ МОН України від 23.04.2018 № 414 (Про затвердження Типового переліку допоміжних засобів для навчання (спеціальних засобів корекції психофізичного розвитку) осіб з особливими освітніми потребами, які навчаються в закладах освіти), зі змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства освіти і науки № 1281 від 16.10.2020.

9. Наказ МОН України від 10.07.2019р. № 955 (Про внесення змін до наказу Міністерства освіти і науки України № 8 від 12 січня 2016 року).

10. Наказ МОН України від 08.09.2020 № 1115 (Деякі питання організації дистанційного навчання) (Про затвердження Положення про дистанційну форму здобуття повної загальної середньої освіти).

11. Наказ МОЗ України від 25.09.2020 № 2205 (Санітарний регламент для закладів загальної середньої освіти).

12. Постанова Кабінету Міністрів України від 10.04.2019р. № 530 (Про затвердження Порядку організації діяльності інклюзивних груп у закладах дошкільної освіти).

13. Постанова Кабінету Міністрів України від 15.08.2011р. № 872, із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 588 від 09.08.2017 (Про затвердження Порядку організації інклюзивного навчання у загальноосвітніх навчальних закладах).

14. Постанова Кабінету Міністрів України від 09.08.2017р. № 588 (Про внесення змін до Порядку організації інклюзивного навчання у загальноосвітніх навчальних закладах).

15. Постанова Кабінету Міністрів України від 10.07.2019р. № 636 (Про затвердження Порядку організації інклюзивного навчання у закладах професійної (професійно-технічної) освіти).

16. Постанова Кабінету Міністрів України від 27.02.2019 р. № 129 (Деякі питання використання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на

надання державної підтримки особам з особливими освітніми потребами у 2019 році).

17. Постанова КМ України № 765 від 21 липня 2021 р. («Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України щодо організації навчання осіб з особливими освітніми потребами»).

18. Постанова КМ України № 545 від 12 липня 2017 р. («Про затвердження Положення про інклюзивно-ресурсний центр»), із змінами внесеними згідно з Постановами КМ № 983 від 21.10.2020, № 765 від 21.07.2021 та інші нормативно-правові документи.

Закон України «Про освіту» від 05.09.2017 № 2145-VIII дає визначення основних понять щодо організації інклюзивної освіти (п.1):

✓ особа з особливими освітніми потребами – особа, яка потребує додаткової постійної чи тимчасової підтримки в освітньому процесі з метою забезпечення її права на освіту;

✓ інклюзивне навчання – система освітніх послуг, гарантованих державою, що базується на принципах недискримінації, врахування багатоманітності людини, ефективного залучення та включення до освітнього процесу всіх його учасників;

✓ інклюзивне освітнє середовище – сукупність умов, способів і засобів їх реалізації для спільного навчання, виховання та розвитку здобувачів освіти з урахуванням їхніх потреб та можливостей;

✓ індивідуальна освітня траєкторія – персональний шлях реалізації особистісного потенціалу здобувача освіти, що формується з урахуванням його здібностей, інтересів, потреб, мотивації, можливостей і досвіду, ґрунтується на виборі здобувачем освіти видів, форм і темпу здобуття освіти, суб'єктів освітньої діяльності та запропонованих ними освітніх програм, навчальних дисциплін і рівня їх складності, методів і засобів навчання. Індивідуальна освітня траєкторія в закладі освіти може бути реалізована через індивідуальний навчальний план;

✓ індивідуальна програма розвитку – документ, що забезпечує індивідуалізацію навчання особи з особливими освітніми потребами, закріплює перелік необхідних психолого-педагогічних, корекційних потреб/послуг для розвитку дитини та розробляється групою фахівців з обов'язковим залученням батьків дитини з метою визначення конкретних навчальних стратегій і підходів до навчання;

✓ індивідуальний навчальний план – документ, що визначає послідовність, форму і темп засвоєння здобувачем освіти освітніх компонентів освітньої програми з метою реалізації його індивідуальної освітньої траєкторії та розробляється закладом освіти у взаємодії із здобувачем освіти за наявності необхідних для цього ресурсів;

✓ корекційно-розвиткові послуги (допомога) – комплексна система заходів супроводження особи з особливими освітніми потребами у процесі навчання, спрямованих на корекцію порушень шляхом розвитку особистості, її пізнавальної діяльності, емоційно-вольової сфери та мовлення;

✓ психолого-педагогічні послуги – комплексна система заходів з організації освітнього процесу та розвитку особи з особливими освітніми потребами, що передбачені індивідуальною програмою розвитку та надаються педагогічними працівниками закладів освіти, інклюзивно-ресурсних центрів, іншими фахівцями;

✓ психолого-педагогічний супровід – комплексна система заходів з організації освітнього процесу та розвитку дитини, передбачених індивідуальною програмою розвитку;

✓ розумне пристосування – запровадження, якщо це потрібно в конкретному випадку, необхідних модифікацій і адаптацій з метою забезпечення реалізації особами з особливими освітніми потребами конституційного права на освіту нарівні з іншими особами;

✓ універсальний дизайн у сфері освіти – дизайн предметів, навколишнього середовища, освітніх програм та послуг, що

забезпечує їх максимальну придатність для використання всіма особами без необхідної адаптації чи спеціального дизайну.